

An anatomical model of a human head and torso is shown under a surgical light. The left side of the head is a realistic skin model, while the right side is a detailed anatomical model showing the skull, jaw, and internal structures. The torso model shows the heart, lungs, and major blood vessels. The background is dark with blue light streaks.

De verandering blijft

SPH Jaarbericht | Highlights van 2016

Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen (SPH)

Postbus 350, 3700 AJ Zeist

Heeft u vragen over uw pensioen, neemt u dan contact op met de medewerkers van pensioenbeheer. Dat kan via telefoonnummer 030-277 96 40 of per e-mail via advies@huisartsenpensioen.nl.

SPH

Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen

Vooraf

De wereld verandert. Met deze tekst begon ons jaarbericht 2015. Inmiddels is 'verandering' het meest kenmerkende woord voor de pensioensector en durven we wel te zeggen dat verandering iets is waar we blijvend rekening mee moeten houden. Op alle fronten. En alleen door mee te ontwikkelen kunnen we als pensioenfonds toegevoegde waarde leveren voor onze deelnemers. En blijven we relevant.

Wat niet veranderde, was dat we ook in 2016 weer hard werkten om onze belangrijkste doelstelling te realiseren: een pensioen zonder zorgen, voor alle SPH deelnemers. Want SPH is het pensioenfonds van, voor en door huisartsen. SPH heeft geen aandeelhouders of andere externe belanghebbenden. We leveren een betrouwbaar pensioen op basis van een heldere regeling, een kostendekkende premie, een goed rendement en een kosteneffectieve uitvoering.

Onze dekkingsgraad is in 2016 licht gestegen, van 129,8% eind 2015 naar 131,9% eind 2016. De vermogensbeheerkosten zijn met ongeveer 12% gedaald naar 43,7 miljoen euro. Vanaf 1 januari 2017 is de regeling voor waarnemers hetzelfde als die voor vrijgevestigd huisartsen.

Met het beleid van het fonds streven we naar **welvaartsvaste pensioenen**. Dat wil zeggen dat de pensioenopbouw en het daadwerkelijke pensioen meestijgen met de inkomens.

In dit jaarbericht vindt u meer informatie over de financiële positie van SPH, de toeslagverlening en de uitvoeringskosten van SPH in 2016. Maar er is ook ruimte voor een onderwerp als maatschappelijk verantwoord beleggen. Daarnaast komen de belangrijkste nieuwe ontwikkelingen van het afgelopen jaar aan bod. Eén ding hebben al deze activiteiten met elkaar gemeen: ze komen voort uit onze ambitie om het steeds beter te doen.

Wilt u na het lezen van het jaarbericht meer weten over de andere activiteiten van SPH in 2016? Dan verwijst ik u graag naar het uitgebreide jaarverslag op onze website: www.huisartsenpensioen.nl.

Johan Reesink
Voorzitter SPH

Kerncijfers financiële positie

Hieronder staan de belangrijkste cijfers t.a.v. de financiële positie van SPH

Financiële positie	2016	2015	2014	2013	2012
Totaal aantal deelnemers	19.058	18.604	18.133	17.704	17.288
Pensioenvermogen (in mln €)	10.141	9.489	9.516	8.462	8.198
Pensioenverplichtingen (in mln €)	7.687	7.313	7.086	6.076	6.162
Dekkingsgraad (in %)	131,9	129,8	134,3	139,3	133,1
Beleidsdekkingsgraad (in %)*	127,1	134,0	140,5	-	-
Vereiste dekkingsgraad FTK (in %)	118,2	118,1	116,9	123,6	122,8
Toegekende toeslagverleningen (in %)	1,4	2,12	3,45	3,40	3,30
Totale beleggingsopbrengsten (in mln €)	822	129	1.187	375	858
Beleggingsrendement (in %)	8,5	1,3	14,7	5,0	12,1

* De beleidsdekkingsgraad, die wordt gebruikt vanaf 1 januari 2015, is het gemiddelde van de dekkinggraden van de afgelopen twaalf maanden. De beleidsdekkingsgraad van 2015 is berekend volgens het nieuwe FTK.

Financiële positie & toeslagverlening

Onze dekkingsgraad, de verhouding tussen het vermogen van het fonds en de pensioenverplichtingen, steeg in 2016 met 2,1%-punt. In principe is dat gunstig, want hoe hoger de dekkingsgraad, hoe beter een fonds aan zijn pensioenverplichtingen kan voldoen. Naast de dekkingsgraad speelden ook andere factoren een rol bij het bepalen van de financiële positie van SPH.

Lichte stijging van de dekkingsgraad

De pensioenregeling van SPH bestaat uit twee delen: een redelijk zeker deel (het normpensioen) en een onzeker deel (de toeslagverlening). Het redelijk zekere deel is bij SPH in vergelijking met andere pensioenfondsen relatief klein en de toeslagverlening bepaalt een relatief groot deel van het toekomstige pensioen. De dekkingsgraad van SPH weerspiegelt de situatie van het normpensioen. Vorig jaar is de dekkingsgraad van SPH gestegen, van 129,8% eind 2015 naar 131,9% eind 2016. De stijging ontstond door de groei van het beleggingsrendement met 8,5%. Tegelijkertijd drukte een lage rentestand dit positieve effect. Door de lage rentestand moeten we namelijk meer geld reserveren om ook in de toekomst pensioenen te kunnen uitkeren. Dit probleem speelt overigens bij alle pensioenfondsen.

De toeslagambitie staat onder druk

Het tweede deel van de SPH pensioenregeling, de toeslagverlening, is meer onzeker. Bij SPH vindt ook een deel van de opbouw via de toeslagverlening plaats.

In vergelijking met andere pensioenfondsen bepaalt de toeslagverlening bij SPH een relatief groot deel van het toekomstige pensioen. Het bestuur van SPH stelt jaarlijks de hoogte van de toeslagverlening vast. Daarbij let het op de financiële positie van SPH, de loonontwikkeling in Nederland en natuurlijk de belangen van alle deelnemers. De toeslagverlening over 2016 (per 1 januari 2017) was 1,4%. Dit was lager dan onze ambitie, die 2,69% (loonontwikkeling plus 2,25%) bedroeg. Omdat we verwachten dat onze toeslagambitie ook de komende jaren onder druk komt te staan, onderzoeken we of dit voor de lange termijn een houdbare situatie is. Daarnaast hebben we in 2016 een balanssturingmodel ingevoerd. Dit houdt in dat als de dekkingsgraad in de toekomst door economische omstandigheden sterk daalt, we minder investeren in risicovollere beleggingen zoals aandelen en vastgoed.

Het beleggingsrendement is toegenomen

In 2016 hebben we op onze beleggingen in totaal een rendement behaald van 8,5%. We behaalden goede resultaten met aandelen, vastgoed, infrastructuur en grondstoffen, mede dankzij gestegen prijzen en de zwakkere euro.

Het pensioenvermogen neemt toe

Het pensioenvermogen van SPH steeg van 9.489 miljoen (eind 2015) naar 10.141 miljoen (eind 2016).

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Net als onze deelnemers vinden we het belangrijk dat de beleggingen van SPH bijdragen aan een betere wereld. Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) is dan ook een logisch onderdeel van onze beleggingsovertuigingen.

Bewust kiezen voor verantwoorde beleggingen

Maatschappelijk verantwoord beleggen betekent keuzes maken. Daarom investeert SPH niet in ondernemingen die zich bezig houden met het produceren, handelen of distribueren van tabak, wapens en munitie. Ook staatsobligaties van overheden die onder VN-sancties vallen, worden uitgesloten. In 2016 hebben we, zoals elk jaar, **de lijst van uitgesloten ondernemingen en overheden** geactualiseerd. Op de website van SPH vindt u de meest recente versie.

Actief eigenaarschap

Bij SPH vinden we het belangrijk dat we **stemrecht** hebben in de ondernemingen waar we in beleggen. We willen betrokken zijn en ondernemingen aansporen om te werken aan de verbetering van de bestuurscultuur, maatschappelijke betrokkenheid en het milieubeleid. In de praktijk blijkt namelijk dat het sturen op verbeteringen soms beter werkt dan het uitsluiten van bedrijven. In 2016 werkte SPH samen met BMO Asset Management. Deze organisatie voert namens

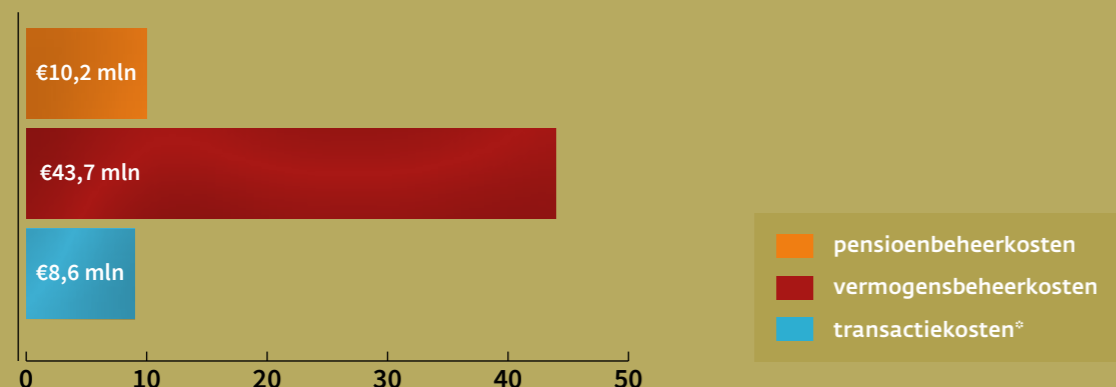
SPH de dialoog met bedrijven waarvan SPH aandeel- of obligatiehouder is. Ook zorgt zij er voor dat er op een weloverwogen en transparante manier gestemd wordt op de aandeelhoudersvergaderingen van ondernemingen waarin SPH belegt.

Beleggen met een maatschappelijke doelstelling

Bij **impactbeleggingen** is niet alleen het rendement belangrijk, maar kijken we ook naar de maatschappelijke doelstelling. Zo bleek het voor huisartsen vaak moeilijk om financiering te vinden voor de oprichting van eerstelijnszorgcentra. Daarom hebben we in 2016 het **NLII Apollo Zorgvastgoedfonds** opgezet. Het fonds investeert in zorgcentra, verpleeghuizen en beschermd wonen en functioneert zelfstandig en onafhankelijk van SPH. Met een eerste investering van 14,2 miljoen is een belangrijke begin gemaakt met de financiering van de eerstelijnszorg. Ook werkten we aan de inrichting van een informatiepunt waar huisartsen zich kunnen laten voorlichten over de financiering van een eerstelijnszorgcentrum. Het is de bedoeling om in de komende jaren 80 miljoen euro in het zorgvastgoedfonds te investeren.

Kerncijfers kosten

Hieronder staan de belangrijkste cijfers t.a.v. de kosten van SPH

Kosten	2016	2015	2014	2013	2012
% directe kosten vermogensbeheer/gem. belegd vermogen	0,20	0,22	0,32	0,41	0,36
% indirecte beleggingskosten / gemiddeld belegd vermogen	0,24	0,29	0,20	0,26	0,19
% totale kosten vermogensbeheer/gem. belegd vermogen	0,44	0,51	0,52	0,67	0,56
% transactiekosten / gemiddeld belegd vermogen	0,09	0,07	0,24	0,22	0,24
kosten (€) pensioenbeheer/aantal deelnemers	570	576	557	461	449
% kosten pensioenbeheer/feitelijke premie	6,3	6,2	5,5	4,5	4,3

* Bij het berekenen van de transactiekosten is rekening gehouden met de gewijzigde aanbevelingen van de Pensioenfederatie. Belangrijkste nieuwe element hierbij is dat de onderliggende transactiekosten vanaf 2016 inzichtelijk worden gemaakt, ongeacht of in- en uitstapkosten inrekening zijn gebracht. Op deze manier rekenend komen de transactiekosten uit op € 8,6 mln.

In 2015 waren de gerapporteerde transactiekosten € 7,2 miljoen. Door de gewijzigde aanbevelingen van de Pensioenfederatie wordt een vergelijking met 2015 bemoeilijkt. Ter indicatie: de transactiekosten over 2015 conform nieuwe methodiek zouden uitkomen op € 8,7 miljoen. Het verbinden van conclusies aan verschillen tussen 2016 en 2015 is helaas niet mogelijk, omdat transactiekosten mede afhankelijk zijn van de omvang en het volume dat in een jaar verhandeld is.

Kosten

Voor het uitkeren van de pensioenen maken we bij SPH, net als bij andere pensioenfondsen, verschillende soorten uitvoeringskosten. Zo zijn er pensioenbeheerkosten, transactiekosten en vermogensbeheerkosten. Vanzelfsprekend houden we al deze kosten graag laag. Want dan komen de premies die onze deelnemers betalen zoveel mogelijk ten goede aan hun pensioenuitkering. We zijn dan ook blij, dat het ons in 2016 weer gelukt is om de vermogensbeheerkosten aanzienlijk te verlagen.

Daling van de vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn in 2016 met ongeveer 12% gedaald naar 43,7 miljoen euro. Dit komt overeen met 0,44% van het gemiddeld belegd vermogen. De daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de lagere prestatieafhankelijke vergoedingen, met name in de categorieën hedgefondsen en niet-beursgenoteerd vastgoed.

De vermogensbeheerkosten en met name de beheervergoedingen, hebben een duidelijke relatie met de omvang van de beleggingsportefeuille. De afgelopen jaren hebben we veel aanpassingen doorgevoerd in onze portefeuille, bijvoorbeeld door het aantal vermogensbeheerders te reduceren. In 2016 werd de gewenste situatie grotendeels bereikt. Daarom

verwachten we dat de vermogensbeheerkosten in de toekomst stabiel blijven.

De pensioenbeheerkosten en transactiekosten blijven nagenoeg gelijk

De pensioenbeheerkosten bedroegen in 2016 10,2 miljoen euro. Dit betreft de kosten die nodig zijn om het pensioenbeheer uit te kunnen voeren, bijvoorbeeld kosten voor de administratie, het financieel beheer en de communicatie.

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om een (beleggings)transactie uit te voeren. Deze kosten worden niet aan een vermogensbeheerder betaald, maar aan een andere marktpartij, zoals de beurs of een broker. Voorbeelden zijn de aan- en verkoopkosten bij beleggingen in aandelen en obligaties. Deze kosten waren in 2016 8,6 miljoen euro. Zowel de transactie- als de pensioenbeheerkosten bleven ongeveer gelijk aan het kostenniveau van 2015.

Uw belangen staan centraal

Iedere medewerker van SPH weet het: de belangen en wensen van onze deelnemers komen altijd op de eerste plaats. Elk jaar weer zijn we bezig met ontwikkelingen waarmee we onze dienstverlening nog beter op de wensen van onze klanten kunnen afstemmen. Goed luisteren naar wat onze deelnemers belangrijk vinden, is daarbij het uitgangspunt.

Breed onderzoek naar de wensen

In 2016 voerden we een breed onderzoek uit onder alle deelnemers van SPH. Wat gaat er goed en wat kan er beter? We waren blij om te merken dat het vertrouwen, de tevredenheid en het draagvlak groot zijn. Natuurlijk waren er ook aandachtspunten: een persoonlijkere benadering, hulp bij het maken van pensioenkeuzes en ondersteuning bij de bredere financiële planning. De uitkomsten van het onderzoek vormden de input voor het nieuwe communicatiebeleidsplan. Hierin staat de persoonlijke pensioensituatie van iedere deelnemer centraal. Ook helpen we deelnemers bij het maken van hun financiële planning.

Verbetering pensioenregeling waarnemers

Tot voor kort bouwden waarnemers aanzienlijk minder pensioen op dan hun vrijgevestigde collega's. Doordat het aantal waarnemers toeneemt en zij ook vaker permanent werkzaam blijven als waarnemer, ontstonden er in de markt vragen over of het pensioen voor waarnemers nog wel toereikend was. De Beroepspensioenvereniging is daarom

in 2015 een traject gestart om de pensioenregeling van waarnemers gelijk te trekken met de pensioenregeling voor vrijgevestigd huisartsen. In 2016 is er een peiling gehouden onder alle waarnemers om de behoefte voor het aanpassen van de regeling in kaart te brengen. Van de bijna 40% van de waarnemers die hebben gestemd, bleek 79% vóór het gelijktrekken van de pensioenregeling. Vanaf 1 januari 2017 is de regeling voor waarnemers hetzelfde als die voor vrijgevestigd huisartsen. Dit betekent dat zij meer premie gaan betalen en daarmee ook meer pensioen opbouwen. Om de premietoename geleidelijk te laten verlopen, is er ook een (vrijwillige) overgangsmaatregel beschikbaar.

Blik op de toekomst

Naast de ontwikkelingen die we hierboven beschreven, waren er in 2016 nog meer nieuwe initiatieven en activiteiten binnen SPH. U leest er meer over in het complete jaarverslag op onze website www.huisartsenpensioen.nl. Zoals de titel van dit jaarbericht al doet vermoeden, lijkt het eind van de veranderingen voorlopig nog niet in zicht. Bij SPH vinden we het belangrijk om goed voorbereid te zijn op de uitdagingen die ons te wachten staan. Daarom participeren we actief in de discussie over een nieuw pensioenstelsel, waarbij de belangen en wensen van onze deelnemers altijd het uitgangspunt zijn. Zo hopen we ook in de toekomst onze belangrijkste doelstelling te kunnen realiseren: **een pensioen zonder zorgen voor alle SPH-deelnemers.**